

Verskil in inkomsten

‘Jij verdient meer dan ik, dus betaal je ook meer’

Hoe voorkom je ruzie?

Acht jaar geleden kreeg communicatieadviseur Joyce Ruijs (31) haar eerste baan. „Kon ik eindelijk losgaan en die Chanel-tas kopen.” Maar tegelijkertijd kocht ze een huis en tekende ze een samenlevingscontract. Daar in stond dat partners naar rato van hun inkommen bijdragen aan de gezamenlijke lasten - zij verdiende toen beduidend meer dan haar vriend. „Dat was even slikken. Ik was een beetje overrompeld dat ik zoveel moest inleggen.” Sinds jaar hebben ze een kind en een duurder huis en zijn ze overgestapt op een ander systeem: beide salarissen op een grote hoop en allebei nog 300 euro ‘zakgeld’ per maand. Projectmanager Monique Thomas (36) en haar vriend hebben het anders verdeeld: beiden reserveren precies 81 procent van hun nettosalaris voor gezamenlijke kosten. Elke bonus of extra klus wordt zo verrekend. En beleidsmedewerker Drieske Mangnus (39) en haar vriend doen het wéér anders: zij storten een klein deel van het salaris op de gezamenlijke rekening, de rest wordt betaald door degene die geld op de privérekening heeft staan. „De ene week doe ik de boodschappen, de andere week mijn vriend. Met wat schuiven komen we altijd uit. Doet niet iedereen het zo?”

Wat is nu de slimste methode? Volgens ondernemer en financieel adviseur Annemarie van Gaal is bijlegge naar rato van het inkommen het eerlijkst: allebei een percentage van het inkommen storten op een gezamenlijke rekening. „Diegene die het meest verdient, moet dat de ander gunnen.” Pas je ook niet te veel aan: de ‘rijkeren’ moet gewoon zelf wat extra betalen voor een duurder huis of duurdere spullen. Leg bij de aanschaf van dure spullen wel vast wie wat betaald. Van Gaal: „Als je een woning koopt, hoeft dat niet 50/50 te gebeuren. Als de één 80 procent van de hypotheek betaalt en de ander 20, leg je dat vast in de hypotheek- en koopakte.”

Verskil in sparen

‘Jij spaart niet, en daardoor betaal ik de dure dingen’

Hoe voorkom je ruzie?

Omdat Monique Thomas al haar geld opzij zet, heeft ze een volle spaarrekening. Haar vriend spaart niets. En ja, dat vindt ze best irritant, zeker nu ze willen trouwen. „Ik kan onze bruiloft makkelijk alleen betalen, maar dat komt omdat ik zuinig leef. Het is niet eerlijk als ik daardoor alle dure dingen moet betalen.” Behalve hun privéspaarrekening hebben ze ook een gezamenlijke spaarrekening, die wat haar betreft ook beter mag worden gevuld. „Daar mopper ik wel over. We zijn verhuisd en ik zou best meer willen verbouwen. Maar zonder sparen gaat dat niet.” Joyce Ruijs en haar partner hebben ook een gezamenlijke spaarrekening, speciaal voor designmeubels en vakanties. Er staat altijd minimaal 5.000 euro op. Ruijs: „Daar let mijn vriend heel streng op.” Daarnaast hebben ze een aparte spaarrekening voor het huis. „We hebben een huis uit de jaren dertig en moeten voortdurend opknappen. Psychologisch voelt het beter om dat niet van het vakantiebudget te halen, maar er apart voor te sparen.”

Belangrijk is vooral dat je allebei op tijd doorhebt waarvoor je spaart, in plaats van het vage ‘later’. Spaargeld betekent voor iedereen wat anders, vertelt financieel planner Judith Bootsman. „De een gebruikt het voor een gevoel van zekerheid en veiligheid, de ander wil ervan op wereldreis of luxe wonen.” Annemarie van Gaal: „Denk na of het ook bij sparen eerlijk kan zijn om naar rato van het inkommen in te leggen.”

Ongelukkig van het geld

Geldruzies De meeste ruzies tussen partners gaan over geld. Vooral over het bestedingspatroon van de ander. „Hij wil elke dag buiten de deur lunchen.” Vijf ruzies, vijf oplossingen.

Tekst **Charlotte van 't Wout** Illustraties **XF&M**

Verskil in uitgaven

‘Het is mijn geld, dus ik bepaal zelf wat ik ermee doe’

Hoe voorkom je ruzie?

De vriend van Monique Thomas houdt van shoppen en besteedt veel geld aan zijn mountainbike. Daarbij lunct hij het liefst buiten de deur. Elke dag. Monique daarentegen neemt boterhammen mee naar haar werk en koopt nooit iets voor zichzelf. „Ik zou gewoon niet weten waaraan ik het moet uitgeven.” Terwijl haar vriend een hoger salaris heeft, is Monique diegene die elke maand geld overhoudt op haar spaarrekening. „Ik mopper er wel eens over, maar uiteindelijk is dat zijn geld.” Joyce Ruijs heeft elke maand 300 euro voor privédingen te besteden. „Best wel karig”, vindt ze. „Ik ben er na een paar dagen al doorheen, hij pot alles op.” Ze is nog steeds aan het twijfelen of ze het zo wel wil. „Voordeel is dat we nu wel gezamenlijk meer geld hebben om leuke dingen te doen.” Om Joyce te stimuleren ook zuinig te doen met het geld voor de boodschappen, wordt het bedrag dat aan eind van de maand over is, gedeeld en op de privérekening bijgeschreven. Vorige maand was er bijvoorbeeld 300 euro over. „Dat werkt goed. Net alsof je iets verdient.” Drieske Mangnus en haar vriend delen al hun geld. Ze overleggen voor ze iets voor zichzelf kopen. „Dat zijn nooit extreem dure dingen.”

Het grote probleem bij een verschillend uitgavepatroon: wat is ‘noodzakelijk’, en wat niet? Wat als de één merkleding voor de kinderen noodzakelijk vindt, en de ander de voorkeur geeft aan de Zeeman? „Laat degene die wat duurder of luxer wil, extra betalen”, raadt Annemarie van Gaal aan. „Bespreek het onmiddellijk als je je ongemakkelijk voelt door een aankoop van de ander. Pot niks op.” Vergelijk ook wie wát belangrijk vindt. De een dure kinderleding, de ander dure autoreparaties. Dat heft elkaar op.

Ik ben al na een paar dagen door mijn geld heen, mijn vriend pot juist alles op
Joyce Ruijs, communicatieadviseur

Verskil in verwachtingen

‘Het is jouw studielening, ik betaal niet mee’

Hoe voorkom je ruzie?

Leuk, die nieuwe verkering. Maar ga je dan ook meebetalen aan de alimentatie van kinderen uit het vorige huwelijk? En als een van jullie een enorme erfenis krijgt? Joyce Ruijs: „Toen mijn vriend een erfenis kreeg, wilde hij het delen. Maar het voelde toch niet als mijn geld. Ik liet hem beslissen wat hij ermee wilde. Uiteindelijk ging het geld naar ons nieuwe huis.” De vriend van Monique Thomas had een flinke studieschuld. „In eerste instantie besloten we dat hij dat zelf moest betalen. Ik had tijdens mijn studie elke week 20 uur gewerkt om niet te hoeven lenen.” Totdat hij een lijfrente-uitkering kreeg, en ze daar allebei van profiteerden. „Nu betalen we ook samen de studieschuld af.”

Annemarie van Gaal: „Alle lasten uit het verleden horen bij jou.” Dus die lening betaal je zelf. Sprek dat goed af en zet het op papier. Financieel planner Judith Bootsman: „Bij veel stellen wordt pas bij de scheiding duidelijk hoeveel ze van elkaar moeten overnemen. In huwelijkse voorwaarden of samenlevingscontract kun je dat vastleggen. Doe dat dan ook.”

CIJFERS

Aantal vrouwelijke kostwinners stijgt

19

procent van de vrouwen heeft een hoger inkomen heeft dan haar partner, zo bleek deze week uit CBS-cijfers. In 2002 was dat nog 13 procent. Vooral bij jonge stellen (tot 35 jaar) zonder kinderen steeg het aantal vrouwelijke kostwinners snel: ruim 30 procent van de vrouwen verdiende meer dan haar partner.

21

procent van de hoger opgeleiden heeft alléén een gezamenlijke rekening, volgens onderzoek van kenniscentrum Nibud (2007). Van de lager opgeleiden heeft 45 procent alleen een gezamenlijke rekening. De meeste stellen hebben zowel een privé- als een gezamenlijke rekening.

52

procent van de geldruzies gaat over het bestedingspatroon van de partner.

Verskil in verantwoordelijkheidsgevoel

‘Ik moet ook altijd alles regelen’

Hoe voorkom je ruzie?

Elke avond werkt Monique Thomas haar kasboek bij in een Excel-sheet. Zij en haar vriend pinnen alles, zodat ze makkelijk de online afschriften kan overtuiken. „Je kunt me zo vragen hoeveel ik gemiddeld per maand in 2007 aan mijn auto heb uitgegeven.” Ze doet het voor het overzicht, en als hobby. Zodra een van de kostenposten omhoog of omlaag schiet, is „even hardop benoemen voor ons allebei genoeg om er weer op te letten.” Haar vriend is totaal niet in geld geïnteresseerd, weet zelfs niet wat zijn saldo is. „Ik haal wel eens een paar duizend euro van zijn rekening, dat hoef ik niet te overleggen, en hij merkt het ook niet.” Bij Drieske Mangnus betaalt degene die als eerste de rekeningen opent. „Tot nu toe gaat dat altijd goed.” En bij Joyce Ruijs is de afspraak dat Joyce alles regelt. „Mijn vriend doet al veel andere klusjes in huis, en ik ben er heel punctueel in.” Hij moet er wel op wijzen als het bijvoorbeeld tijd is voor de belastingaangifte. „Dan waarschuwt hij me dat die datum eraan komt, omdat hij bang is dat ik het toch vergeet.”

Annemarie van Gaal: „Ga minimaal eens per jaar om de tafel zitten om samen de geldzaken te bespreken.” Lopende schulden niet op? Staan gezamenlijke bezittingen ook op beide namen? Judith Bootsman: „Soms blijkt pas bij een scheiding dat een van de partners geld uit het bedrijf heeft gehaald om de huishoudpot aan te vullen. Of heeft een van beiden geen idee hoe ze ervoor staan.” Excuses als ‘Ik heb geen aanleg voor getallen’ zijn onzin, vindt Van Gaal. „Je bent volwassen, neem verantwoordelijkheid. Leer het wél te snappen.”

ONDERZOEK

Waarom ruzie over geld?

Voortdurend ruzie maken over geld is de grootste voorspeller voor een scheiding, volgens de Amerikaanse onderzoeker Sonya Britt van de Kansas State University. Ze onderzocht 4.500 koppels in de studie Examining the Relationship Between Financial Issues and Divorce (2012). Wie aan het begin van de relatie al ruzie over geld maakt, heeft de grootste kans om te scheiden.

Volgens Britt komen geldruzies vaker voor dan ruzie over kinderen, seks of familieleden. Ze duren ook langer, en zijn intenser. En waarom? Ze zijn een indicatie van diepere problemen op het gebied van achterdocht, vertrouwen of macht.

Ruzies over geld kunnen ook een gevolg zijn van crisissituaties, zoals te weinig inkomsten of een ontslag. Dat veroorzaakt stress op meerdere levels.

ERICA VERDEGAAL

Eerst die studieschuld aflossen, dan sparen

Door de verkoop van mijn auto heb ik een aardig bedrag beschikbaar. Wat is verstandiger: een deel van mijn studieschuld bij DUO aflossen of het geld vastzetten op een spaarrekening?

En kwart eeuw geleden raakte de uitdrukking ‘calculerende burger’ in zwang. De term suggereert dat een mens secuur becijfert wat het meeste voordeel of minste nadeel oplevert. Waarna hij optimaal kiest. Maar gaat het om geld, dan blijken menselijke calculaties vaak desastreus uit te pakken. In de jaren negentig lieten velen zich voorrekenen dat beleggen met geleend geld slapend rijk maakte. Tot de beurzen vanaf 2000 almaar zakten. Niet lang geleden becijferden we dat hypotheekschuld lucratief was. Nu staan 1,3 miljoen huiseigenaren ‘onder water’. En anno 2014 calculeren we dat een studielening een goede investering is, want de rente erop is laag, en later ga je natuurlijk heel veel verdienen. Of die calculatie juist is, staat te bezien. De afgelopen jaren explodeerde de gemiddelde studieschuld van oud-studenten die beginnen met aflossen van 10.000 naar circa 15.000 euro. Na afschaffing van de basisbeurs verwacht het Centraal Plan Bureau (CPB) een stijging tot 21.000 euro. De doorsnee leenstudent zit er (nog) niet mee. Maar je rijk rekenen is simpeler dan echte winst boeken. In elk leven duiken namelijk onverwachte tegenvallers op. Je komt na je (verkeerde) studie moeilijk aan de bak, gaat minder verdienen dan gedacht, gaat echtscheiden, wordt opgelicht, gaat failliet of wilt een hypotheek afsluiten. In al die situaties is een studieschuld een extra blok aan je been. Daarom geldt altijd: eerst aflossen, dan sparen. Ook als de leenrente minimaal is. Daarmee is niet iedereen het eens. De calculerende mens redeneert: „Mijn studieschuld kost 1,5 procent, terwijl ik op een spaardeposito 2 procent vang. Op 15.000 euro scheelt dat 75 euro per jaar.” Echter, voor dit winstje betalen de meeste mensen een hoge psychologische prijs: ze verliezen grip op hun geld. Het spaargeld voelt als een reserve, maar eigenlijk sta je door de schuld per saldo in de min. Hoe kleiner het verschil tussen bezit en schuld, des te beter je bestand bent tegen financiële dopmers. Dat werkt ook psychologisch door, al kun je die verborgen kracht van geld niet calculeren. Minder schuld leidt tot meer keuzevrijheid, rust en geluk. Het is daarom dat de Friezen zeggen: ‘In lyk man is in ryk man’. Wie schuldenvrij is, is rijk.

LEZERSREACTIES

Aflossen

Los je schuld af. Al vragen ze weinig rente, het kan belemmerend werken bij het kopen van een huis. Bovendien veroorzaakt een schuld toch een merkbaar een beladen gevoel. De spaarrente is momenteel dramatisch laag, dat maakt je niet rijk – van aflossen word je wel gelukkiger.
Conny Kalkhoven

Hoezo?

Als docent hoor ik regelmatig: hoezo zou ik studieschuld aflossen? Als ik straks een eigen huis ga kopen, dan hoef ik die schuld toch niet op te geven? Het tegendeel is waar. Weg met die schuld dus, vooral als de koop van een eigen huis bovenaan het lijstje staat.
Martien Loeffen

VRAAG VOOR VOLGENDE WEEK

In Nederland gevestigde aanbieders van ETF's (trackers) noemen het een voordeel dat er bij hen geen 'dividendlekkage' bestaat. Ze bedoelen dat de ingehouden dividendbelasting kan worden verrekend. Bij buitenlandse aanbieders kan dit niet. Is dit een echt voordeel of onzin?

Mail uw reactie of nieuwe vraag voor dinsdag aanstaande naar e.verdegaal@nrc.nl